

Els desheredats de la megàpolis

El 'crack', l'aliment de cada dia

El Harlem hispà, a Nova York, s'ha convertit en el refugi dels traficants de *crack*, que han saturat aquest barri de la droga més barata del mercat. EL TEMPS hi ha entrat per explicar com es malviu entre la droga i la misèria.

En diuen Washington Heights, els altells de Washington, segurament una de les zones més perilloses i conflictives de Nova York. Pujant per Amsterdam Avenue, una vegada superada la prestigiosa Universitat de Columbia i el carrer 125 de l'illa de Manhattan, s'arriba a aquest barri habitat majoritàriament per hispans. Els edificis abandonats, els rasos amb matalassos i escombraries i la brutícia al carrer són aquí tan habituals com al Harlem negre del costat. No obstant això, el signe d'identitat de Washington Heights és que s'ha transformat en el refugi dels *dealers* (traficants) dominicans, que han saturat el barri de *crack*, la droga barata que destrueix ràpidament la vida de l'addicte, però que dona molts, molts diners a qui en ven.

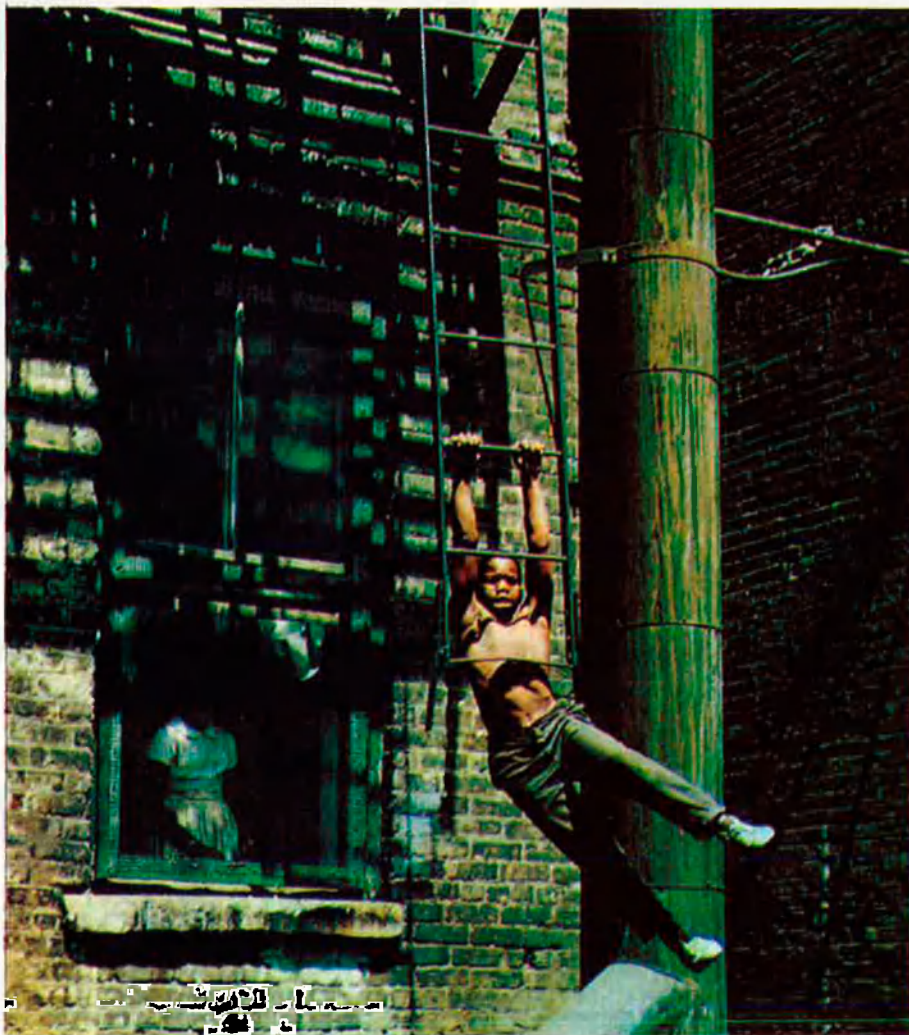
Rubén, d'uns vint anys, assegura que ha deixat de fumar *crack*. Canviant del castellà a l'anglès constantment, explica que el seu germà no està per acceptar les provocacions d'un grup rival de traficants. Tem el pitjor per a ell perquè la mort és freqüent al carrer 135, cantonada amb l'avinguda Broadway. El sacerdot que m'acompanya, des de fa deu anys entre aquests desheretats de la megàpolis americana, em diu que fa uns mesos va comptar vuit morts violentes en tan sols una setmana en aquest mateix tram de carrer. Ell coneix els traficants, que el respecten perquè moltes vegades els ha ajudat a aconseguir una recomanació per a afrontar algun problema judicial. Molts d'aquests continuen anant a missa el diumenge amb la mare, que tenen mitificada. Malgrat la desestructuració causada per la droga, la família és molt important per als dominicans. "El germà és el cap del tràfic de *crack* d'aquesta zona", conta el sacerdot. "Abans movia milers de dòlars cada dia i es passejava amb cotxes de luxe i dones de la vida. Ara, des que consumeix *crack*, viu al dia i s'ha polit el mobiliari de la mare. Qualsevol dia el mataran".

A pocs metres d'on estem, el tràfic de

droga es fa a la descarada. En compren sobretot joves, amb un aspecte inequívoc d'hispans, per fumar-ne a casa seva o en algun racó d'una casa abandonada. La droga també es pot comprar directament a les *crack-houses*, les cases del *crack*, tan abundants als barris miserables de Nova York.

"*Crack del bo*", m'ofereix un mulat, complexió atlètica i vestit amb texans i sabatilles esportives. Duu unes cadenes d'or que

li llueixen al pit obscur. M'ensenya un petit cristall guardat en una minúscula capseta de plàstic. Val tres dòlars, però si vull me'n pot vendre un de més gros per cinc dòlars. Rebutjo l'oferta del traficant. Amb cinisme em respon que faig bé, que ell tampoc no fuma, encara que ho ha provat. "Saps, només encens la pedra i n'aspireis el fum que ja sents com una fiblada de plaer". Els fumadors habituals expliquen la mateixa impressió. Però adverteixen

"N'aspireis el fum i ja sents una fiblada de plaer".

"¿Qui no té tres dòlars a Nova York?"

ARXIU

que el *flash* només es produeix la primera vegada que fumes. Tot el que ve després és un intent en va per a repetir l'experiència, cosa que provoca una terrible addicció psicològica. El baix preu també ha influït en la popularitat de la droga, "perquè, ¿qui no té tres dòlars a Nova York?", es demana un colombià del barri.

En un pis minúscul d'un edifici esbaldrat que recorda la Mina, una família de dominicans parla del seu fill pres. És una constant. Com recorden els que es dediquen als serveis socials —voluntaris i organitzacions religioses—, hi ha poques famílies de dominicans a Nova York que no tinguin dificultats amb la justícia. El baix nivell cultural fa que moltes entrin en el tràfic sense adonar-se'n. D'altres, creuen que és ètica la venda, però no el consum. "Fa uns dies van detenir una dona, perquè sota el llit li van trobar armes i droga. Em va dir que una amiga li havia demanat que li guardés un paquet, i potser és veritat", explica Joaquín, un

salvadorenc que dedica el temps lliure al treball social.

S'han trobat "cuines", els laboratoris rudimentaris per a fabricar el *crack* a partir de la cocaïna, a cases de persones que no aixecaven sospites entre els veïns. El dinar fàcil és una temptació quan la integració es presenta difícil, no s'acaba de superar l'enyor de la república Dominicana i el sou, que amb prou feines arriba als mil dòlars al mes quan no tens cap especialització, només dona per a malviure.

Es calcula que viuen uns dos milions de dominicans a l'àrea del Gran Nova York. Molts han arribat aquí després de ser protagonistes d'unes aventures que ens semblen increïbles, a base de sortir de l'illa caribenha amb petits rais que els transportaven a Puerto Rico. Paguen fins a mil dòlars per un viatge que de vegades s'acaba en tragèdia. Els dominicans ja s'han acostumat a veure a les platges els cossos dels naufrags. Els qui tindran menys sort no tornaran a terra: seran devorats pels taurons. A Puerto Rico es poden sentir com

als Estats Units, si no els delata l'accent o són aturats per les autoritats d'immigració. Els centres americans i els sud-americans han de passar per l'anomenat *hueco*, l'extensa frontera entre Mèxic i els Estats Units, una feina que realitzen els *coyotes* amb eficiència. El negoci està tan ben organitzat que es pot comprar en una agència de viatges de Bogotà o San Salvador un vol fins a Mèxic DF i el pas fins a Los Angeles. En cobren entre mil i tres mil dòlars, però l'èxit és quasi garantit. Els qui han provat de passar sense els *coyotes* s'han trobat amb grups de bandolers que es dediquen al pillatge i a la violació de les dones que s'hi aventuren soles. Els immigrants saben que no tenen cap més opció que pagar per arribar a Los Angeles, des d'on faran cap a casa del familiar que els ha promès ajuda per a començar una nova vida en aquesta terra on diuen que hi ha oportunitats per als qui volen treballar.

"La vida és difícil per als dominicans", assegura Francisco, que viu amb una germana al carrer 135. "Malgrat tot, més m'estimo viure aquí que no pas a Santo Domingo, on no hi ha feina ni futur", comenta.

L'anomenat Harlem Negre comença a partir del cèntric carrer 125, rebatejat amb el nom de Martin Luther King en homenatge al defensor dels drets civils assassinat. Igual que els hispans, els negres fan molta vida al carrer, potser obligats, perquè han de conviure deu o més persones en pisos petits. Mentre camino per l'avinguda Lennox, en direcció al Central Park, em sento com observat, vigilat per negres ociosos que estan asseguts als portals o xerren al ras. Els sinistres edificis cremats, complement de tota pel·lícula sobre Harlem, apareixen cada dos per tres. A les voreres, els venedors de llibres sobre el moviment negre són freqüents. "Amb Malcom X no estaríem humiliats com ara", diu Robert, universitari que en hores perdudes es dedica a difondre les idees de Marcus Garvey, Du Bois i els Black Panthers. Em fa l'efecte que predica al desert. Des de fa uns anys, han sorgit uns competidors molt conscienciats: els negres convertits a l'Islam, que venen el Llibre Verd de Gaddafi i l'Alcorà. Es distingeixen perquè duen una túnica blanca, com els creients més radicalitzats. Alguns, amb la barba, s'assemblen a Abasi Madani, el líder del Front Islàmic de Salvament (FIS) algerià. També els pots trobar a la mateixa Cinquena Avinguda, al cor d'aquest capitalisme salvatge que captiva però que deixa munions de desenganyats i d'exclusos.

Antoni Castel